

ถ้าได้เงินล้าน เยาวชนอายุ 16-20 ปีอยากใช้ทำอะไร?:

ข้อมูลจากผลสำรวจ คิด for คิดส์
วรรณ เลิศรัตน์

HIGHLIGHTS

- หลังจากรัฐบาลประกาศว่า ดิจิทัลวอลเล็ตเฟส 3 จะแจกให้เยาวชนอายุ 16-20 ปี ทำให้สังคมไทยวิพากษ์วิจารณ์ว่า เยาวชนจะนำเงินดิจิทัลวอลเล็ตไปใช้กับเรื่อง ‘อบายมุข-ไร้สาระ’ และมองว่าเป็นการสิ้นเปลืองและไม่ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ
- จากผลสำรวจของ คิด for คิดส์ พบว่า หากได้เงินหนึ่งล้านบาท เยาวชนกลุ่มดังกล่าวจะนำไปใช้หนี้ให้ครอบครัว ลงทุนด้านการศึกษา และซื้ออาหารดีๆ ให้ครอบครัว ซึ่งสะท้อนว่า เยาวชนให้ความสำคัญกับเรื่องพื้นฐานมากกว่าเรื่องอบายมุข
- นอกจากนี้ ปัญหาที่แท้จริงที่ซ่อนอยู่คือปัญหาความเหลื่อมล้ำของเยาวชน และโครงสร้างสังคมที่ไม่เปิดโอกาสให้เยาวชนอย่างเสมอภาค ซึ่งเป็นไปได้ว่า นโยบายดิจิทัลวอลเล็ตอาจไม่ได้ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจเท่าที่ควร

ที่มา: 101

“แจกเงินหมื่นให้เด็กไป ก็เอาไปเล่นเกม
ซื้อสกินหมด”

“ให้วัยเรียนแตกเหล่าเมายา”

“โรงเรียนสี่เขียวเขียวสีม่วงแน่นอน”

นี่คือตัวอย่างส่วนหนึ่งของข้อวิพากษ์
วิจารณ์ในสังคมถึงพฤติกรรมการใช้เงินของ
เยาวชน หลังจากเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2025
คณะกรรมการนโยบายโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ
ภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีแพทองธาร
ชินวัตร อนุมัติหลักการแจกเงินหนึ่งหมื่นบาท
ระยะที่ 3 ให้ประชาชน ‘อายุ 16-20 ปี’ จำนวน
2.7 ล้านคน โดยจะเป็นประชาชนกลุ่มแรกที่
ประเดิมรับเงินผ่านดิจิทัลวอลเลต และจะเริ่มได้เงิน
ในช่วงก่อนสงกรานต์-ต้นเดือนกรกฎาคมปีนี้¹

หลายคนเชื่อว่า “เด็กสมัยนี้” จะนำเงิน
ภาษีไปผลาญกับเรื่อง ‘อบายมุข-ไร้สาระ’ บ้างก็ว่า

พวกเขาจะไปซื้อบุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา และ
ยาเสพติด บ้างก็ว่าจะวางเดิมพันพนัน บ้างก็ว่า
เล่นเกม-ซื้อของเล่น ไม่ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ
แถมสนับสนุนให้พวกเขาฟุ่มเฟือย-มั่วเมามากยิ่งขึ้น

คำถามที่น่าสนใจคือ เยาวชนช่วงอายุนี้
มีแนวโน้มผลาญเงินกับอบายมุขจริงหรือไม่?
ถ้ามองการเหล่านี้นั้นเป็นเพียง ‘มายาคติ’ ของผู้ใหญ่
ที่ ‘ดูแคลน’ ว่าพวกเขาไม่สามารถจัดลำดับความ
สำคัญและวางแผนการใช้จ่ายเงินหนึ่งหมื่นบาท –
ไม่สามารถคิดฝันและตัดสินใจเรื่องต่างๆ ในชีวิต
ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

นโยบายแจกเงินหมื่นอาจไร้ประสิทธิผล-
ประสิทธิภาพ และสะท้อนว่ารัฐบาลไทย ‘ใช้เงิน
ไม่เป็น’² แต่ก็ไม่ได้แปลว่าเด็กไทยจะใช้เงิน
ไม่เป็นด้วย

คิด for คิดส์ โดยความร่วมมือระหว่าง สสส. กับ 101 PUB ชวนสำรวจว่าเยาวชนอายุ 16-20 ปีฝันอยากทำอะไร ถ้าเกิดพวกเขาได้เงิน มาสักหนึ่งล้านบาท! ผ่านผลเบื้องต้นจากการ สำรวจเยาวชนของ คิด for คิดส์ ซึ่งเก็บข้อมูลจาก เยาวชนช่วงอายุดังกล่าว 5,075 คนทั่วประเทศ

ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2025³ แม้ ผลสำรวจนี้ชี้ชัดไม่ได้ว่า พวกเขาจะนำเงินหมื่นที่ ได้รับแจกตามนโยบายของรัฐบาลไปทำอะไร แต่อาจช่วยให้เราเข้าใจความคิดความฝัน การให้ คุณค่า และการจัดลำดับความสำคัญเรื่องต่างๆ ใน ชีวิตของพวกเขาได้ดียิ่งขึ้น

ได้เงินล้าน ไม่คิดผลเลย แต่อยาก ‘ใช้หนี้ให้ที่บ้าน’

หากได้เงินหนึ่งล้านบาท เยาวชนอายุ 16-20 ปีผู้ตอบแบบสำรวจอยากใช้ทำอะไร 3 อันดับแรก?

29.0% รายงานว่าอยากนำไป ‘ใช้หนี้ ให้ครอบครัว’ เป็นอันดับแรก ถือเป็นเป้าหมาย อันดับแรกที่เยาวชนเลือกตอบมากที่สุด รองลงมา คือใช้เรียน ฝึกฝนทักษะ และซื้ออุปกรณ์ที่ เกี่ยวข้อง (16.8%), ซื้ออาหารดีๆ ให้ตนเองและ ครอบครัว (12.0%), ลงทุนทางการเงิน เช่น ฝากธนาคารและลงทุนในสินทรัพย์ (11.3%), ลงทุนทำธุรกิจ-ซื้อเครื่องมือประกอบอาชีพ (11.1%), และซ่อมหรือซื้อบ้าน (5.3%) ตามลำดับ

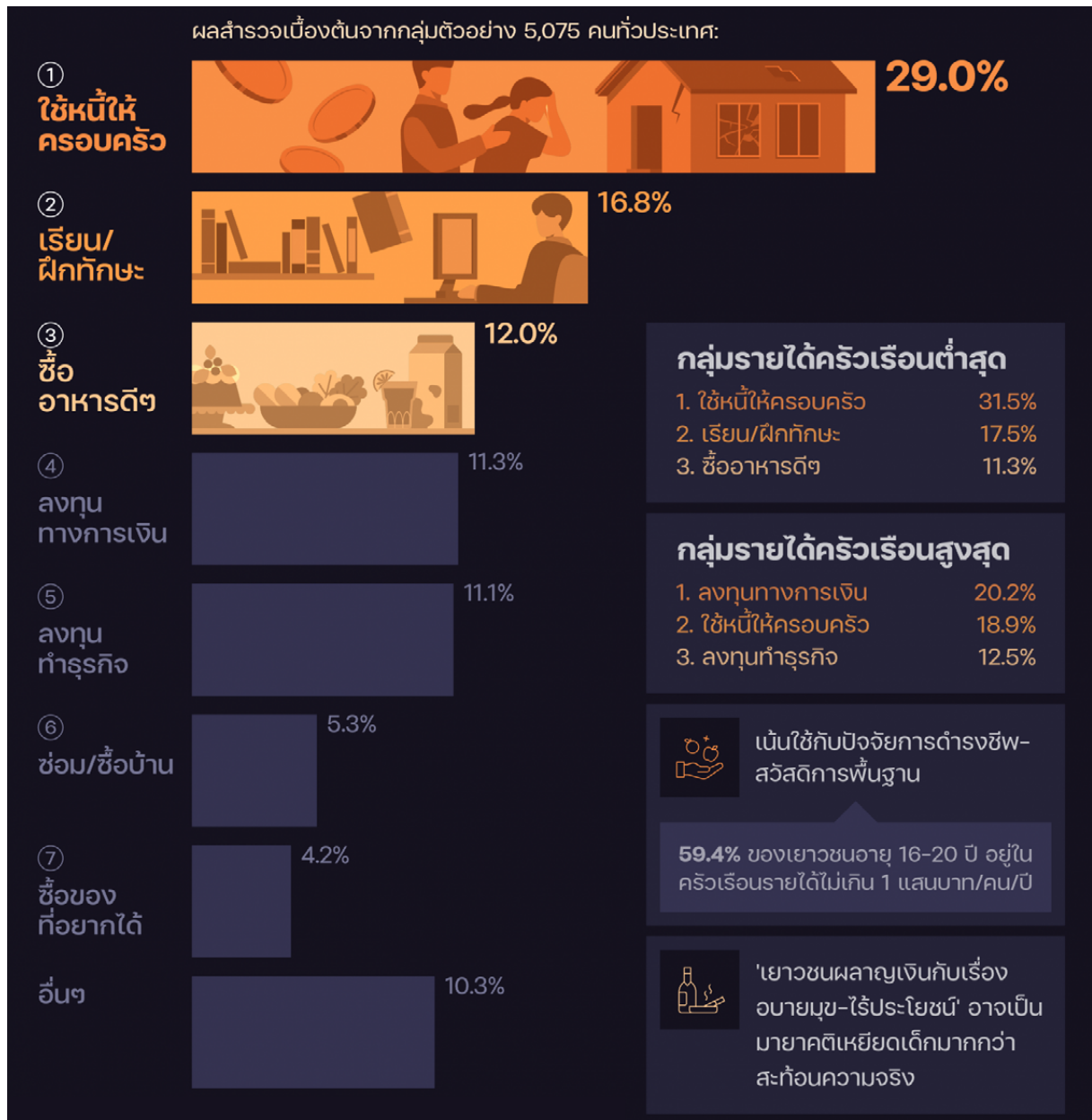
เยาวชนเพียง 4.2% เลือกนำเงินไปซื้อของ ต่างๆ ที่ตนเองอยากได้เป็นอันดับแรก ตัวอย่าง เป้าหมายอันดับแรกของกลุ่มที่เหลือ ได้แก่ เดินทางไปศึกษาต่อหรือแลกเปลี่ยนใน ต่างประเทศ (3.1%), จ่ายค่ารักษาพยาบาลคน ในครอบครัว (3.1%), และใช้หนี้ของตนเอง (1.3%)

หลายคนยังเลือกรักษาพยาบาลตนเอง บริจาคเพื่อ สังคม มีแม้กระทั่งจัดงานแต่งงาน

หากแยกตามระดับรายได้ครัวเรือน เยาวชนอายุ 16-20 ปีในครัวเรือนรายได้ต่ำสุด 20% (ควินไทล์ที่ 1) อยากนำเงินล้านไปใช้หนี้ ให้ครอบครัว (31.5%), เรียน-ฝึกฝนทักษะ (17.5%), และซื้ออาหารดีๆ (11.3%) เป็นอันดับ แรก ขณะที่เยาวชนในครัวเรือนรายได้สูงสุด 20% (ควินไทล์ที่ 5) ต้องการลงทุนทางการเงิน (20.2%), ใช้หนี้ให้ครอบครัว (18.9%), และลงทุนทำธุรกิจ (12.5%) มากที่สุด

เป้าหมายอันดับสองที่ถูกเลือกตอบสูงสุด คือ เรียน-ฝึกฝนทักษะ (16.7%), ลงทุนทาง การเงิน (14.9%), และลงทุนทำธุรกิจ (13.7%) ส่วนเป้าหมายอันดับสาม ได้แก่ ลงทุนทางการเงิน (16.4%), ซื้อของที่อยากได้ (14.0%), และลงทุน ทำธุรกิจ (11.6%) ตามลำดับ

ถ้าได้เงินล้าน เยาวชนอายุ 16-20 ปีอยากใช้ทำอะไร?
ข้อมูลจากผลสำรวจ คิต for คิตส์

ที่มา

ผลเบื้องต้นจากการสำรวจเยาวชน คิต for คิตส์ (2025); สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2023)

ที่มา: Unsplash

เยาวชนไทยใช้เงินไม่เป็น ผู้ใหญ่มีอคติ?

จากผลสำรวจข้างต้น เยาวชนส่วนใหญ่มิได้หวังผลจากเงินก้อนใหญ่ไปกับเรื่องอบายมุข-ไร้สาระ แต่ตั้งใจจะใช้จ่ายในเรื่องแสน ‘พื้นฐาน’ ให้ตนเองและครอบครัวเข้าถึงปัจจัยการดำรงชีวิต ลงทุนกับการศึกษา ทักษะ อาชีพ และรายได้ ตลอดจนช่วยรับผิดชอบแก้ปัญหา-แบ่งเบาภาระหนี้สินของครอบครัว – เรื่องที่ผู้ใหญ่หลายคนน่าจะเห็นพ้องกันว่า ‘จำเป็นและมีประโยชน์’

จริงอยู่ ผลสำรวจอาจไม่สามารถยืนยันได้ว่า ถ้าพวกเขาได้เงินล้าน – หรือเงินหมื่น – ขึ้นมาจริงๆ พวกเขาจะเอาไปใช้จ่ายเช่นนั้นอย่างแน่นอน แต่ก็พอสะท้อนได้ว่า พวกเขาให้คุณค่า-ความสำคัญกับเรื่องอะไร ดังนั้น การใช้จ่ายเงินของพวกเขาจึงมีแนวโน้มให้น้ำหนักกับ

ประเด็นเหล่านั้นไม่มากนักน้อย – เป็นการใช้จ่ายในแบบที่ผู้ใหญ่ในสังคมไทยน่าจะยอมรับว่า ‘ใช้เงินเป็น’

ข้อวิพากษ์วิจารณ์ว่าเยาวชนใช้เงินไม่เป็น แจกพวกเขาไปก็ผลาญไปกับเรื่องอบายมุข-ไร้สาระ จึงเป็นข้อกล่าวหาที่ ‘เลื่อนลอย’ ไม่ได้ตั้งอยู่บนหลักฐานเชิงประจักษ์ที่น่าเชื่อถือ และอาจเป็นอาการของ ‘อคติเหยียดอายุ’ (วัยาคติ (ageism)) ซึ่งแพร่ระบาดสร้างความขัดแย้งข้ามรุ่นในสังคมไทยเสียมากกว่า เป็นสัญญาณว่า ถึงเวลาที่คนไทยทุกวัยต้องรับฟัง-แลกเปลี่ยนกันอย่างเปิดกว้าง โอบรับความแตกต่างหลากหลาย มีเหตุผล และเคารพกันและกัน พยายามเข้าใจ เข้าใจ โดยไม่ใช่ภาพจำ-เหมารวมมากยิ่งขึ้น

สังคมยากจน-เหลื่อมล้ำ อุดหนุนเยาวชนไม่ให้ กล้าฝันไกลและทำกาย?

ที่จริง ผลสำรวจที่เยาวชนเลือกใช้เงินล้าน ในเรื่องพื้นฐานถึงขนาดนั้นนับว่า ‘น่าเศร้า’ เพราะเท่ากับว่าเยาวชนไทยยังไม่สามารถเข้าถึงปัจจัย การดำรงชีวิตและสวัสดิการพื้นฐานได้อย่างทั่วถึง เพียงพอ และเหมาะสม ตามข้อมูลของสำนักงาน สถิติแห่งชาติ เยาวชนอายุ 16-20 ปีมากถึง 59.4% อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาท/คน/ปี⁴ ความยากจน-เหลื่อมล้ำรุนแรงอดรู้ อดเห็นเยาวชนกล้าฝันไกลและทำกาย ต่อให้ได้เงิน มาเป็นล้าน ก็ฝันได้เพียงนำไปช่วยให้ทุกคน ในบ้านกินอิ่ม นอนหลับ ได้เรียนหนังสือ

การที่ ‘การใช้หนี้ให้ครอบครัว’ เป็นเป้าหมาย อันดับแรกของเยาวชนกลุ่มใหญ่ที่สุด ยังตอกย้ำว่า การวิ่งเอื้อมคว้าความฝันของเยาวชนไทยจำนวน มากไม่ได้เริ่มจากศูนย์ แต่เริ่มจาก ‘ติดลบ’ พวกเขาต้องแบกรับความยากจนและเหลื่อมล้ำ จากรุ่นก่อนหน้ามาสู่รุ่นของตนเอง ถ้าพวกเขาจะ คิดฝันและตัดสินใจเรื่องต่างๆ อย่างเสรีไม่ได้ ก็ไม่ใช่เพราะพวกเขายังไม่มี ‘วิญญู’ พอ-ไม่โตพอ- ไม่มีความสามารถพอ แต่เพราะโครงสร้างของ สังคมต่างหากที่ไม่เปิดโอกาสให้พวกเขาอย่าง เสมอภาค

ข้อสังเกตเช่นนี้ย้อนกลับมาเป็นข้อวิพากษ์ นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างแจกเงินหมื่น เมื่อปัญหาของสังคม-เศรษฐกิจไทยเป็นปัญหา โครงสร้าง การแจกเงินโดยไม่ปฏิรูปโครงสร้างย่อม ไม่สามารถหนุนส่งให้เศรษฐกิจเติบโตได้อย่าง มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และยั่งยืน การเงินหน้า แจกเงินระยะที่ 3 จึงตอกย้ำว่า...

‘เด็กไทยอาจใช้เงินเป็น แต่รัฐบาลไทยต่าง หากที่ใช้เงินไม่เป็น’

ที่มา: 101

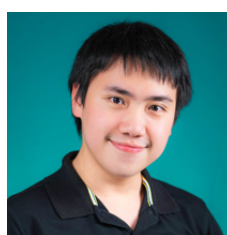
เชิงอรรถ

1. “บอร์ดกระตุ้นเศรษฐกิจ เคาะแจกเงิน หminenเฟส 3 วัยรุ่น 16-20 ปี ปลาย มิ.ย.-ต้น ก.ค. ประเดิมใช้เงินดิจิทัล เผยสาเหตุแจกเด็ก ไม่ใช่ เพราะข้อจำกัดงบประมาณ แต่มีความพร้อมรู้ทาง เทคโนโลยี,” *รัฐบาลไทย*, 10 มีนาคม 2025, <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/94221> (เข้าถึงเมื่อ 24 มีนาคม 2025); “เงินดิจิทัล 10,000 บาทเฟส 3 กลุ่ม 16-20 ปี แจกก่อนสงกรานต์,” *PPTVHD36*, 19 มีนาคม 2025, <https://www.pptvhd36.com/wealth/economic/245041> (เข้าถึงเมื่อ 24 มีนาคม 2025).

2. ฉัตร คำแสง, “ไม่ดิจิทัล ไม่วอลเล็ต ไม่เร่งด่วน ไม่พายุหมุน ไม่กระตุ้นเศรษฐกิจ,” *101 Public Policy Think Tank*, 12 ธันวาคม 2024, <https://101pub.org/not-so-digital-wallet/> (เข้าถึงเมื่อ 24 มีนาคม 2025).

3. ผลเบื้องต้น ณ วันที่ 13 มีนาคม 2025 คิด for คิดส์ จะเผยแพร่ผลฉบับสมบูรณ์ผ่านทางเว็บไซต์ต่อไป

4. ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2023)

ผู้วิจัยหลัก

วรดร เลิศรัตน์

ติดต่อ

voradon.lerdrat@gmail.com

contact.101pub@gmail.com

นักวิจัยนโยบายฯ ประจำ 101 PUB ที่ชอบคิดชอบคุยเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมทั้งไทย-เทศ อยากเห็นสังคมที่คนทุกคนมีความหมาย กินดี อยู่ดี ยุติธรรม และอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมเกลียว

ศูนย์ความรู้นโยบายเด็กและครอบครัว (คิด for คิดส์)

ศูนย์วิจัยและสื่อสารความรู้เพื่อตอบโจทย์อนาคต มุ่งวิเคราะห์ ออกแบบ เผยแพร่ความรู้ และขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะด้านเด็ก เยาวชน ครอบครัว และการเรียนรู้ เพื่อเป็นฐานสนับสนุนทางวิชาการให้กับสำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว สสส. และภาคีเครือข่าย

www.kidforkids.org

คิด for คิดส์

@101_PUB

@101_pub

contact.101pub@gmail.com